

نقش خیال در تربیت انسان

(از منظر آیت الله جوادی آملی)

نویسنده:

سید مهدی میرهادی؛ حسنعلی بختیار نصرآبادی؛ محمد نجفی

منتشر شده در:

فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی؛ شماره ۲۳

چکیده:

مهمترین هدف این نوشته، بیان اهمیت و نقش خیال در تربیت انسان با توجه به دیدگاه‌های آیت الله جوادی آملی است. تحلیل توصیفی و استنتاج، روش این اثر بوده است. حیات انسان دو قلمروی اصلی دارد: قلمروی اول، حیات حقیقی (فطرت و عقل) اوست. در این قلمرو خطا و انحراف راه ندارد. انسانی که حیاتش قرین فطرت و عقل باشد، سعادت‌مند خواهد بود. قلمروی دوم، حیات طبیعی انسان است که عرصه امیال و آرزوها و عرصه اراده و حرکت انسان در مسیر سعادت یا شقاوت است. دستگاه ادراکی و تحریکی انسان، نقش آفرینان اصلی این قلمرو هستند. قوای ادراکی و تحریکی، دستمایه و سرمایه انسان برای انتخاب‌هایی است که در نهایت هویت و سعادت یا شقاوت او را رقم می‌زند. خیال، نقشی مهم در هدایت یا انحراف قوای ادراکی و تحریکی افراد دارد و لذا چهره‌ای الهی و چهره‌ای غیر الهی دارد؛ در صورتی که تحت تدبیر و حکومت عقل، فعالیت کند، الهی و معد تربیت انسان خواهد بود و در صورتی که از عقل تمکین نکند، غیر الهی و مزاحم تربیت نوع بشر خواهد بود. تربیت خیال، زمینه ساز سعادت انسان است. مهمترین راه‌های تربیت خیال، تعدیل، تهذیب و تطهیر خیال، ریاضت عقلی،

تقوای علمی، و کاهش پراکندگی‌های درونی است.

کلید واژه ها: